

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

10. března 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu — Směrnice 2005/60/ES — Opatření hloubkové kontroly klienta — Směrnice 2007/64/ES — Platební služby na vnitřním trhu“

Ve věci C-235/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Audiencia Provincial de Barcelona (provinční soud v Barceloně, Španělsko) ze dne 7. května 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 13. května 2014, v řízení

Safe Interenvíos SA

proti

Liberbank SA,

Banco de Sabadell SA,

Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda čtvrtého senátu, vykonávající funkci předsedy pátého senátu, D. Šváby, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász a C. Vajda, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. května 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Safe Interenvíos SA A. Selasem Coloradem a D. Solanou Giménezem, abogados,
- za Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA J.M. Rodríguezem Cárcamem a B. Garcíou Gómezem, abogados,
- za španělskou vládu A. Rubio Gonzálezem a A. Gavela Llopis, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, M. Rebelo a G. Mirandou, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: španělština.

— za Evropskou komisi J. Riusem a I. V. Rogalskim, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 3. září 2015,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 11 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu (Úř. věst. L 309, s. 15), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/78/EU ze dne 24. listopadu 2010 (Úř. věst. L 331, s. 120, dále jen „směrnice o praní peněz“), vykládaného ve spojení s články 5, 7 a 13 této směrnice.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Safe Interenvios SA (dále jen „společnost Safe“), platební institucí na straně jedné a Liberbank SA (dále jen „Liberbank“), Banco de Sabadell SA (dále jen „Sabadell“) a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (dále jen „BBVA“), třemi úvěrovými institucemi (dále společně jako „banky“) na straně druhé týkajícího se toho, že banky zrušily účty společnosti Safe, neboť měly podezření na praní peněz.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice o praní peněz

- 3 Jak vyplývá z bodu 5 odůvodnění směrnice o praní peněz, opatření přijatá v oblasti praní peněz a financování terorismu „by [...] měla být v souladu s ostatními akcemi podnikanými na ostatních mezinárodních fórech“ a zejména „brát v úvahu [...] doporučení Finančního akčního výboru (dále jen ‚FATF‘), který je nejpřednějším mezinárodním orgánem činným v boji proti praní peněz a proti financování terorismu. Protože v roce 2003 byla doporučení FATF podstatně zrevidována a rozšířena, měla by být tato směrnice v souladu s uvedenými novými mezinárodními normami“.
- 4 Bod 10 odůvodnění uvedené směrnice zní následovně:
„Instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, by měly [...] zjistit a ověřit totožnost skutečného vlastníka. Mělo by být ponecháno na těchto institucích a osobách, zda pro splnění tohoto požadavku využijí veřejného rejstříku skutečných vlastníků, vyžádají si potřebné údaje od svých klientů nebo informace získají jiným způsobem, přičemž přihlednou k tomu, že rozsah takové hloubkové kontroly klienta souvisí s nebezpečím praní peněz a financování terorismu, které závisí na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo transakce.“
- 5 Body 22 a 24 odůvodnění téže směrnice uvádějí:
„(22) Mělo by být uznáno, že riziko praní peněz a financování terorismu není ve všech případech stejné. V souladu s přístupem založeným na posouzení rizika by měla být do právních předpisů Společenství zavedena zásada, že ve vhodných případech je dovolena zjednodušená hloubková kontrola.

[...]

- (24) Právní předpisy Společenství by právě tak měly uznat, že některé situace představují vyšší rizika praní peněz nebo financování terorismu. Ačkoliv by měla být zjištěna totožnost a obchodní profil všech zákazníků [klientů], existují případy, kdy jsou zapotřebí zvláště přísné postupy pro zjišťování a ověřování totožnosti zákazníků [klientů].“
- 6 Bod 33 odůvodnění směrnice o praní peněz uvádí, že předávání informací podle článku 28 této směrnice by mělo být v souladu s pravidly pro předávání osobních údajů třetím zemím, stanovenými ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31, dále jen „směrnice o osobních údajích“) a že kromě toho nesmí tento článek 28 narušovat vnitrostátní právní předpisy o ochraně údajů a profesním tajemství.
- 7 Bod 48 odůvodnění směrnice o praní peněz uvádí, že tato směrnice respektuje základní práva a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a neměla by být vykládána nebo uplatňována způsobem, který není slučitelný s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou dne 4. listopadu 1950 v Římě.
- 8 Článek 1 směrnice o praní peněz ve svém odstavci 1 a 2 stanoví:
- „1. Členské státy zajistí, aby praní peněz a financování terorismu bylo zakázáno.
2. Pro účely této směrnice se za praní peněz považuje následující jednání, pokud je páčáno úmyslně:
- a) přeměna nebo převod majetku při vědomí, že tento majetek pochází z trestné činnosti nebo z účasti na takové činnosti, za účelem zatajení nebo zakrytí nezákonného původu majetku nebo za účelem pomoci jakékoliv osobě, která se účastní páčání takové činnosti, aby se vyhnula právním následkům svého jednání;
- b) zatajení nebo zakrytí skutečné povahy, zdroje, umístění, nakládání, pohybu, práv k majetku nebo jeho vlastnictví při vědomí, že tento majetek pochází z trestné činnosti nebo z účasti na takové činnosti;
- c) nabývání, držení nebo užívání majetku při vědomí, v době jeho obdržení, že tento majetek pochází z trestné činnosti nebo z účasti na takové činnosti;
- d) účast na spáchání, spolčení ke spáchání, pokus o spáchání, napomáhání, usnadňování a návod ke spáchání jakéhokoliv jednání uvedeného v předchozích písmenech.“
- 9 V souladu se svým čl. 2 odst. 1 se směrnice o praní peněz vztahuje na úvěrové instituce, finanční instituce a různé právnické nebo fyzické osoby při výkonu jejich profesních činností.
- 10 Článek 3 bod 1 uvedené směrnice definuje „úvěrovou instituci“ s odkazem na definici téhož výrazu v čl. 1 bodu 1 prvním pododstavci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES ze dne 20. března 2000 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (Úř. věst. L 126, s. 1), a to jako „podnik, jehož činnost spočívá v přijímání vkladů nebo jiných splatných peněžních prostředků od veřejnosti a poskytování úvěrů na vlastní účet“.
- 11 Podle čl. 3 bodu 2 písm. a) směrnice o praní peněz definice „finanční instituce“ zahrnuje „podnik jiný než úvěrová instituce, který provádí jednu nebo více operací uvedených v bodech 2 až 12 a v bodě 14 a 15 přílohy I směrnice“ Evropského parlamentu a Rady „2006/48/ES“ ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (Úř. věst. L 177, s. 1), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/111/ES ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. L 302, s. 97). Tento seznam činností zahrnuje v bodě 4 této přílohy „platební služby podle definice v čl. 4 bodu 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na

vnitřním trhu“, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES (Úř. věst. L 319, s. 1), ve znění směrnice 2009/111 (dále jen „směrnice o platebních službách“) a v bodě 5 uvedené přílohy „vydávání a správ[u] jiných prostředků k provádění plateb [...], pokud tato činnost nespadá pod bod 4“.

12 Článek 5 směrnice o praní peněz stanoví, že „[č]lenské státy mohou v oblasti, na kterou se vztahuje tato směrnice, přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější opatření za účelem předcházení praní peněz a financování terorismu“.

13 Kapitola II směrnice o praní peněz, nadepsaná „Hloubková kontrola klienta“, obsahuje v člancích 6 až 10 této směrnice obecná ustanovení v oblasti hloubkové kontroly klienta, v člancích 11 a 12 uvedené směrnice specifická ustanovení týkající se zjednodušené hloubkové kontroly klienta, jakož i v článku 13 téže směrnice specifická ustanovení týkající se zesílené hloubkové kontroly klienta.

14 Na základě článku 7 směrnice o praní peněz instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, uplatňují hloubkovou kontrolu klienta při navázání obchodního vztahu, při provádění příležitostných transakcí ve výši 15 000 eur nebo více, při existenci podezření na praní peněz nebo financování terorismu, bez ohledu na jakoukoli odchylku, výjimku nebo prahovou hodnotu a při existenci pochybností o pravdivosti nebo přiměřenosti již dříve získaných identifikačních údajů o klientovi.

15 Článek 8 směrnice o praní peněz stanoví:

„1. Hloubková kontrola klienta zahrnuje:

- a) zjištění a ověření totožnosti klienta na základě dokumentů, údajů nebo informací získaných ze spolehlivého a nezávislého zdroje;
- b) případně zjištění totožnosti skutečného vlastníka a přijetí odpovídajících a na hodnocení rizik založených opatření pro ověření jeho totožnosti [...]
- c) získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodního vztahu;
- d) provádění průběžného sledování obchodního vztahu včetně přezkoumávání transakcí prováděných v průběhu daného vztahu [...]

2. Instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, uplatňují všechny požadavky na hloubkovou kontrolu klienta podle odstavce 1, ale mohou určit rozsah takových opatření na základě posouzení rizika, v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo transakce. Instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, musí být schopné prokázat příslušným orgánům [...], že rozsah opatření je s ohledem na riziko praní peněz a financování terorismu přiměřený.“

16 Článek 9 odst. 1, 5 a 6 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy vyžadují, aby se ověření totožnosti klienta a skutečného vlastníka uskutečnilo před navázáním obchodního vztahu nebo před provedením transakce.

[...]

5. Členské státy vyžadují, aby dotyčná instituce nebo osoba v případě, kdy není schopna splnit čl. 8 odst. 1 písm. a) až c), nesměla provést transakci prostřednictvím bankovního účtu, navázat obchodní vztah nebo provést transakci, nebo aby ukončila obchodní vztah a s ohledem na klienta zvážila podání oznámení finanční zpravodajské jednotce podle článku 22.

[...]

6. Členské státy vyžadují, aby instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, uplatňovaly postupy pro hloubkovou kontrolu klienta nejen na všechny nové klienty, ale ve vhodnou dobu též na své stávající klienty na základě posouzení rizika.“

17 Článek 11 odst. 1 směrnice o praní peněz stanoví:

„Odchylně od čl. 7 písm. a), b) a d), článku 8 a čl. 9 odst. 1 se na instituce a osoby, na které se vztahuje tato směrnice, nevztahují požadavky uvedených ustanovení, pokud je klient úvěrovou nebo finanční institucí podléhající této směrnici nebo úvěrovou nebo finanční institucí nacházející se ve třetí zemi, která ukládá požadavky rovnocenné požadavkům stanoveným touto směrnicí, a nad níž je s ohledem na plnění těchto požadavků vykonáván dohled.“

18 Článek 11 odst. 2 směrnice o praní peněz stanoví jiné okolnosti, za nichž odchylně od čl. 7 písm. a), b) a d), článku 8 a čl. 9 odst. 1 této směrnice mohou členské státy povolit institucím a osobám, na které se vztahuje tato směrnice, aby neuplatňovaly standardní hloubkovou kontrolu klienta. Podle čl. 11 odst. 3 této směrnice shromáždí instituce a osoby, na které se vztahuje tato směrnice, v každém případě dostatek informací potřebných ke zjištění, zda klient vyhovuje podmínkám pro uplatnění výjimky podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

19 Článek 13 odst. 1 směrnice o praní peněz stanoví:

„Členské státy vyžadují od institucí a osob, na které se vztahuje tato směrnice, aby na základě posouzení rizika uplatňovaly kromě opatření podle článků 7 a 8 a čl. 9 odst. 6 zesílenou hloubkovou kontrolu klienta v situacích, které vzhledem ke své povaze mohou představovat vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu, a alespoň v situacích uvedených v odstavcích 2, 3 a 4 a při jiných situacích představujících vysoké riziko praní peněz nebo financování terorismu, které splňují technická kritéria stanovená v souladu s čl. 40 odst. 1 písm. c).“

20 Článek 13 odst. 2 až 4 směrnice o praní peněz se týká situací, kdy klient není fyzicky přítomen pro účely zjištění totožnosti, kdy jde o přeshraniční korespondenční bankovní vztahy s respondenčními institucemi ze třetích zemí, jakož i o transakce nebo obchodní vztahy s politicky exponovanými osobami, které mají bydliště v jiném členském státě, než je dotčený členský stát nebo ve třetí zemi. Pro tyto situace jsou stanovena specifická opatření hloubkové kontroly klienta nebo příklady vhodných opatření.

21 V souladu s článkem 20 směrnice o praní peněz členské státy musí vyžadovat, aby instituce a osoby, na které se vztahuje tato směrnice, věnovaly zvláštní pozornost jakékoliv činnosti, kterou podle její povahy považují za činnost, u níž je zvláště pravděpodobné, že souvisí s praním peněz nebo financováním terorismu.

22 Článek 22 směrnice o praní peněz, který spolu s jejím článkem 23 stanoví povinnosti podávání oznámení, vyžaduje od institucí a osob, na které se tato směrnice vztahuje, a případně od jejich ředitelů a zaměstnanců, aby plně spolupracovali, zejména okamžitým informováním finanční zpravodajské jednotky, a to z vlastního podnětu, pokud vědí, mají podezření nebo mají přiměřené důvody pro podezření, že dochází nebo došlo k praní peněz nebo k financování terorismu nebo k pokusům o ně.

23 Článek 28 směrnice o praní peněz zakazuje institucím a osobám, na které se vztahuje tato směrnice, a jejich ředitelům a zaměstnancům sdělit dotčenému klientovi a jiným třetím osobám informace o skutečnosti, že byly v souladu s články 22 a 23 uvedené směrnice předány informace a že je nebo může být vedeno šetření týkající se praní peněz nebo financování terorismu.

- 24 Podle čl. 34 odst. 1 směrnice o praní peněz členské státy musí vyžadovat, aby instituce a osoby, na které se vztahuje tato směrnice, zavedly přiměřené a vhodné metody a postupy pro hloubkovou kontrolu klienta, podávání oznámení, uchovávání záznamů, vnitřní kontrolu, posuzování rizik, řízení rizik, zajišťování kontroly dodržování příslušných předpisů a komunikaci, aby předešly a zabránily operacím souvisejícím s praním peněz nebo financováním terorismu.
- 25 Článek 37 směrnice o praní peněz, který se s článkem 36 týká dohledu, v odstavci 1 stanoví, že členské státy od příslušných orgánů vyžadují, aby alespoň účinně sledovaly dodržování požadavků této směrnice institucemi a osobami, na které se vztahuje, a přijaly nezbytná opatření s cílem dodržování těchto požadavků.

Směrnice o platebních službách

- 26 Směrnice o platebních službách stanoví zejména pravidla, která umožní rozlišit šest kategorií poskytovatelů platebních služeb, mezi něž patří úvěrové instituce ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/48, ve znění směrnice 2009/111, a platební instituce ve smyslu směrnice o platebních službách.
- 27 Článek 4 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“ stanoví:
- „Pro účely této směrnice se rozumí:
- [...]
- 3) ‚platební službou‘ jakákoliv z podnikatelských činností uvedených v příloze [která zahrnuje provádění platebních transakcí];
- 4) ‚platební institucí‘ právnická osoba, jíž bylo v souladu s článkem 10 [který vyžaduje od podniků, které mají v úmyslu poskytovat platební služby, aby získaly před zahájením poskytování platebních služeb povolení pro platební instituce] uděleno povolení poskytovat a provádět platební služby v celém Společenství;
- [...]
- 22) ‚zástupcem‘ fyzická nebo právnická osoba, která jménem platební instituce provádí platební služby;
- [...]“

- 28 V souladu s čl. 5 prvním pododstavcem písm. f) směrnice o platebních službách je k žádosti o získání povolení působit jako platební instituce třeba přiložit určité podklady, jako je „popis vnitřních kontrolních mechanismů, které žadatel zavedl ke splnění povinností souvisejících s [bojem proti] praní[...] peněz a financování[...] terorismu podle [směrnice o praní peněz]“. Článek 10 odst. 2 směrnice o platebních službách stanoví, že se povolení udělí, „pokud údaje a doklady doprovázející žádost vyhovují všem požadavkům podle článku 5 a pokud příslušné orgány po přezkoumání žádosti dospějí k příznivému celkovému hodnocení“. V souladu s čl. 12 odst. 1 poslední uvedené směrnice lze povolení odejmout pouze za určitých okolností, zejména na základě bodu c) tohoto ustanovení, jestliže platební instituce již nesplňuje podmínky pro udělení povolení.
- 29 Podle čl. 17 odst. 1 směrnice o platebních službách platí, že má-li platební instituce v úmyslu poskytovat platební služby prostřednictvím zástupce, sdělí příslušným orgánům v domovském členském státě určité informace umožňující zapsat tohoto zástupce do veřejného rejstříku všech platebních institucí, jimž bylo uděleno povolení, a jejich zástupců a poboček stanoveného v článku 13 této směrnice. Tyto informace zahrnují jméno a adresu dotyčného zástupce a popis

vnitřních kontrolních mechanismů, které budou zástupci uplatňovat s cílem dosáhnout souladu s povinnostmi souvisejícími s bojem proti praní peněz a financování terorismu stanovenými ve směrnici o praní peněz.

30 V souladu s čl. 20 odst. 1 prvním pododstavcem směrnice o platebních službách členské státy určí jako příslušné orgány odpovědné zejména za udělování povolení platebním institucím a obezřetnostní dohled nad platebními institucemi „buď orgány veřejné moci, nebo subjekty uznané vnitrostátními právními předpisy, případně orgány veřejné moci, jež jsou pro tento účel vnitrostátními právními předpisy výslovně zmocněny, včetně národních centrálních bank“. Podle druhého pododstavce tohoto čl. 20 odst. 1 tyto „příslušné orgány musí být nezávislé na hospodářských subjektech a předcházet střetu zájmů. Aniž je dotčen první pododstavec, nesmí být platební instituce, úvěrové instituce, instituce elektronických peněz ani poštovní žirové instituce určeny jako příslušné orgány“.

31 Článek 21 směrnice o platebních službách, nadepsaný „Dohled“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby kontroly vykonávané příslušnými orgány s cílem ověřit trvalé dodržování této hlavy [nadepsané ‚Poskytovatelé platebních služeb‘] byly přiměřené, dostačující a aby odpovídaly rizikům, jimž jsou platební instituce vystaveny.

Za účelem kontroly dodržování této hlavy jsou příslušné orgány oprávněny přijímat zejména tato opatření:

- a) požadovat po platební instituci, aby poskytla veškeré údaje potřebné pro tuto kontrolu;
- b) provádět kontroly na místě v platební instituci, u všech zástupců a ve všech pobočkách, které poskytují platební služby a za které platební instituce odpovídá nebo ve všech externích subjektech, které poskytují outsourcing platebních služeb;
- c) vydávat doporučení a pokyny a případně závazné správní předpisy a
- d) pozastavit nebo odejmout povolení v případech uvedených v článku 12.

2. [...] členské státy stanoví, že jejich příslušné orgány mohou, poruší-li platební instituce právní nebo správní předpisy v oblasti dohledu a poskytování platebních služeb přijmout opatření nebo uplatnit sankce vůči platebním institucím nebo osobám, které je ve skutečnosti řídí, s cílem především ukončit zjištěné protiprávní jednání nebo jeho příčiny.

[...]“

32 Článek 79 uvedené směrnice, nadepsaný „Ochrana údajů“, stanoví, že „[č]lenské státy umožní zpracování osobních údajů platebními systémy a poskytovateli platebních služeb, je-li to nezbytné z důvodu předcházení platebním podvodům, jejich vyšetřování a odhalování. Zpracování těchto osobních údajů se provádí v souladu se [směrnici o osobních údajích]“.

Španělské právo

33 Zákon 10/2010 ze dne 28. dubna 2010 o předcházení praní peněz a financování terorismu (Ley 10/2010 de prevención del blanqueo de capitales y de la financiación del terrorismo) (BOE č. 103 ze dne 29. dubna 2010, s. 37458), který směrnici o praní peněz provedl do španělského práva, rozlišuje tři typy hloubkové kontroly klienta, a to v člácích 3 až 6 tohoto zákona standardní hloubkovou kontrolu klienta, v článku 9 uvedeného zákona zjednodušenou hloubkovou kontrolu klienta a v článku 11 téhož zákona zesílenou hloubkovou kontrolu klienta.

34 Standardní hloubková kontrola klienta zahrnuje, jak stanoví články 3 až 6 zákona 10/2010, jednoznačné zjištění totožnosti dotčených osob, zjištění totožnosti skutečného vlastníka, získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodního vztahu a průběžné sledování obchodního vztahu.

35 Článek 7 odst. 1 zákona 10/2010 stanoví:

„Osoby, na které se tento zákon vztahuje, uplatňují všechna opatření hloubkové kontroly stanovená v předcházejících člancích, ale mohou určit stupeň použití opatření obsažených v člancích 4, 5 a 6 v závislosti na riziku a typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo transakce, přičemž jsou tyto informace obsaženy ve výslovné politice přijímání klientů [...]

Osoby, na které se tento zákon vztahuje, musí být schopné prokázat příslušným orgánům, že přijatá opatření mají přiměřený rozsah s ohledem na riziko praní peněz a financování terorismu, a to na základě předem provedené analýzy rizika, která musí být v každém případě písemná.

Osoby, na které se tento zákon vztahuje, uplatňují systematicky hloubkovou kontrolu klienta, existují-li indicie nasvědčující praní peněz nebo financování terorismu, bez ohledu na jakoukoli výjimku, odchylku nebo prahovou hodnotu, nebo existují-li pochybnosti o pravdivosti nebo přiměřenosti již dříve získaných údajů.“

36 Podle čl. 7 odst. 3 zákona 10/2010 osoby, na které se tento zákon vztahuje, nesmí navázat obchodní vztah nebo provést transakci, pokud nemohou uplatnit hloubkovou kontrolu klienta stanovenou uvedeným zákonem. Dojde-li k tomu, že hloubkovou kontrolu klienta nemohou uplatnit během obchodního vztahu, mají povinnost takový obchodní vztah ukončit.

37 Článek 9 zákona 10/2010 stanoví:

„1. Aniž by byla dotčena ustanovení obsažená v čl. 7 odst. 1 třetím pododstavci, osoby, na které se tento zákon vztahuje, nemusí uplatnit hloubkovou kontrolu stanovenou v čl. 3 odst. 2 a v člancích 4, 5 a 6 v případě následujících klientů:

[...]

b) finančních institucí usazených v Evropské unii nebo v rovnocenných třetích zemích, které jsou předmětem kontroly, jejímž cílem je zaručit dodržování opatření hloubkové kontroly.

[...]

Ministr hospodářství a financí může na základě vyhlášky vyloučit uplatnění zjednodušené hloubkové kontroly některých klientů.

2. Na základě podzákoných právních předpisů lze povolit uplatnění zjednodušené hloubkové kontroly jiných klientů v případě nízkého rizika praní peněz nebo financování terorismu.

3. Osoby, na které se tento zákon vztahuje, musí v každém případě shromáždit informace dostatečné k určení, zda se na klienta může vztahovat jedna z výjimek stanovených v tomto článku.“

38 Článek 11 zákona č. 10/2010 stanoví:

„Osoby, na které se tento zákon vztahuje, uplatňují kromě standardní hloubkové kontroly zesílenou hloubkovou kontrolu v případech uvedených v tomto oddíle a ve všech ostatních případech uvedených v právní úpravě v důsledku vyššího rizika praní peněz nebo financování terorismu, které představují.

Osoby, na které se tento zákon vztahuje, uplatňují rovněž na základě posouzení rizika zesílenou hloubkovou kontrolu v situacích, které vzhledem ke své povaze mohou představovat vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu. Činnosti soukromé banky, služby převodu peněžních prostředků a směnné operace zahraničních měn jsou v každém případě považovány za činnosti představující takové riziko.

Zesílená hloubková kontrola vyžadovaná v odvětvích či oblastech činnosti vykazujících vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu může být upřesněna na základě nařízení.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 39 Safe je společnost, která převádí peněžní prostředky do jiných členských států, než je členský stát, v němž je usazena nebo do třetích států prostřednictvím účtů, které má zřízeny u úvěrových institucí.
- 40 Banky poté, co zjistily nesrovnalosti týkající se zástupců, kteří převáděli peněžní prostředky prostřednictvím účtů, které si u nich společnost Safe zřídila, požádaly tuto společnost o informace na základě zákona 10/2010. Vzhledem k tomu, že jim společnost Safe odmítla tyto informace poskytnout, banky zrušily účty, které si u nich společnost Safe zřídila.
- 41 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že dne 11. května 2011 banka BBVA sdělila tyto nesrovnalosti výkonnému orgánu Komise španělské centrální banky pro předcházení praní peněz a finanční trestné činnosti (Servicio Ejecutivo de la Comisión de Prevención del Blanqueo de Capitales e Infracciones Monetarias del Banco de España, dále jen „Sepblac“) a tento orgán informovala o tom, že společnost Safe podezřívá z praní peněz. Dne 22. července 2011 banka BBVA oznámila společnosti Safe neodvolatelné zrušení jejího účtu.
- 42 Společnost Safe zpochybnila rozhodnutí BBVA o zrušení jejího účtu, jakož i podobná rozhodnutí dvou jiných bank před Juzgado de lo Mercantil no 5 de Barcelona (obchodní soud č. 5 v Barceloně) z důvodu, že zrušení účtu je nekalosoutěžním jednáním, které jí brání ve výkonu běžné činnosti spočívající v převodu peněžních prostředků do jiných států, než je stát, v němž je usazena. Společnost Safe uvedla, že je podle právních předpisů povinna mít účet u bankovní instituce, aby mohla provádět takové převody peněžních prostředků, přičemž si takový účet zřídila u bank, a že je na trhu s těmito bankami v konkurenčním postavení. Společnost Safe rovněž uvedla, že jí banky pod záminkou ustanovení zákona 10/2010 požádaly o poskytnutí údajů týkajících se jejích klientů, jakož i původu a místa určení peněžních prostředků, což banky zpochybňují, a že poskytnutí těchto informací bankám je v rozporu s vnitrostátními právními předpisy o ochraně údajů.
- 43 Banky odpověděly, že přijatá opatření jsou v souladu se zákonem č. 10/2010, jsou odůvodněna zejména rizikem souvisejícím s převodem peněžních prostředků institucí do jiných států, než ve kterém jsou usazeny a nejsou v rozporu se soutěžním právem.
- 44 Dne 25. září 2012 Juzgado de lo Mercantil no 5 de Barcelona (obchodní soud č. 5 v Barceloně) návrh společnosti Safe zamítl. Rozhodl, že banky jsou oprávněny požadovat po společnosti Safe, aby přijala opatření zesílené hloubkové kontroly klienta a poskytla údaje týkající se jejích klientů, za podmínky, že v chování společnosti Safe odhalily znaky jednání, které je v rozporu se zákonem 10/2010.
- 45 Uvedený soud přezkoumal v každém jednotlivém případě, zda je chování bank odůvodněné. Rozhodl, že žádná z bank neporušila žádný specifický zákaz protisoutěžního jednání, avšak banky Sabadell a Liberbank, na rozdíl od banky BBVA, jednaly nekalým způsobem tím, že neodůvodnily přijatá opatření. Uvedený soud měl naproti tomu za to, že chování banky BBVA je odůvodněné, protože bylo založeno na kontrolách, které ukázaly, že 22 % převodů provedených prostřednictvím účtů společnosti Safe v období od 1. září do 30. listopadu 2010 nebylo provedeno zástupci, kteří byli oprávněni

společností Safe provádět převody a zanesení do seznamu u španělské centrální banky. Navíc během tohoto období tyto převody provedlo 1 291 osob, což dalece převyšuje počet zástupců společnosti Safe. Kromě toho znalecký posudek zdůraznil rizika převodů, které neprovedli identifikovaní zástupci.

- 46 Společnost Safe a banky Sabadell a Liberbank se proti tomuto rozsudku odvolaly k Audiencia Provincial de Barcelona (provinční soud v Barceloně), který všechna tři odvolání projednává společně.
- 47 Předkládající soud uvádí, že se na všechny dotčené účastníky vztahuje zákon 10/2010, protože spadají do kategorií uvedených v článku 2 tohoto zákona, které zahrnují úvěrové instituce a platební instituce. Všichni účastníci řízení navíc na trhu soutěží a provádí stejnou činnost spočívající v převodu peněžních prostředků do jiných států, než je stát, v němž jsou usazeni. Takové platební instituce, jako je společnost Safe, však tuto činnost musí vykonávat prostřednictvím účtů vedených úvěrovými institucemi, jako jsou banky.
- 48 Společnost Safe před předkládajícím soudem zaprvé uvádí, že banka BBVA nebyla povinna přijmout opatření hloubkové kontroly klientů, jelikož klienty jsou finanční instituce, které jsou přímo pod dohledem veřejných orgánů, v daném případě španělské centrální banky. Zadruhé uvádí, že ve Španělsku může mít přístup k údajům týkajícím se klientů platebních institucí pouze Sepblac. Zatřetí, i kdyby byla banka BBVA povinna přijmout taková opatření hloubkové kontroly, měla před přijetím těchto opatření provést podrobnou a vyčerpávající studii politiky společnosti Safe pro zajištění souladu s příslušnými právními předpisy. V projednávaném případě si banka BBVA vyžádala pouze znalecký posudek, který byl vypracován za použití jí poskytnutých údajů. Začtvrté se zákon 10/2010 nevztahuje na osoby, jako jsou zástupci, nabízející finančním institucím podporu při převodech peněžních prostředků.
- 49 Banka Sabadell u předkládajícího soudu uplatnila skutečnost, že rozsudek Juzgado de lo Mercantil no 5 de Barcelona (obchodní soud č. 5 v Barceloně) připustil, že banka Sabadell v zásadě mohla přijmout opatření zesílené hloubkové kontroly klienta, ale měl za to, že tak nemohla učinit v tomto případě. Banka Liberbank tvrdí, že zrušení účtu společnost Safe bylo oprávněné, protože společnost Safe neposkytla požadované údaje.
- 50 Předkládající soud se domnívá, že v souvislosti s výkladem čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz vyvstávají tři hlavní otázky.
- 51 Zaprvé vyvstává otázka, zda s ohledem na článek 5 této směrnice, který členským státům povoluje, aby v oblasti, na kterou se vztahuje tato směrnice, přijaly nebo ponechaly v platnosti přísnější opatření za účelem předcházení praní peněz a financování terorismu, lze mít za to, že je vnitrostátní zákonodárce oprávněn uplatnit výjimku nebo odchylku stanovenou v čl. 11 odst. 1 téže směrnice ve znění, které se liší od jeho striktního obsahu. Článek 9 odst. 1 písm. b) zákona 10/2010 stanoví, že osoby, na které se tento zákon vztahuje, „nemusí uplatnit“ standardní „hloubkovou kontrolu“ klientů, kterými jsou finanční instituce usazené v Unii nebo v rovnocenných třetích zemích, které jsou předmětem kontroly, jejímž cílem je zaručit dodržování opatření hloubkové kontroly klienta.
- 52 Zadruhé výklad čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz, ve spojení s článkem 7, vyvolává otázku, zda unijní normotvůrce zamýšlel stanovit skutečnou bezpodmínečnou výjimku z povinnosti náležející úvěrovým institucím přijmout opatření hloubkové kontroly klientů, jsou-li jimi platební instituce, které samy podléhají této směrnici, z důvodu jejich postavení finančních institucí, které rovněž podléhají systému dohledu, který je jim vlastní.
- 53 Zatřetí vyvstává otázka, zda se výjimka stanovená v uvedeném ustanovení vztahuje výlučně na opatření hloubkové kontroly, či zda se vztahuje rovněž na opatření zesílené hloubkové kontroly.

- 54 Jiné otázky vyvstávají podpůrně, a to v případě, že by měl být čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz vykládán v tom smyslu, že finanční instituce jsou oprávněny přijmout opatření hloubkové kontroly nebo opatření zesílené hloubkové kontroly anebo jsou dokonce povinny tak učinit na základě unijní právní úpravy nebo vnitrostátní právní úpravy.
- 55 Tyto další otázky se týkají propojení čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz s článkem 21 směrnice o platebních službách a směřují k určení mezí opatření hloubkové kontroly a opatření zesílené hloubkové kontroly, která mohou bankovní instituce případně uplatnit vůči platebním institucím. Dále pak se tyto otázky týkají toho, zda je skutečnost, že platební instituce poskytnou úvěrovým institucím údaje týkající se svých klientů, v souladu s unijním právem, konkrétně se směrnicí o osobních údajích.
- 56 Za těchto podmínek se Audiencia Provincial de Barcelona (provinční soud v Barceloně) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) K výkladu čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz:

- a) Ve spojení s článkem 7 této směrnice zamýšlel unijní normotvůrce stanovit skutečnou výjimku z pravidla, že úvěrové instituce mohou uplatnit hloubkovou kontrolu svých klientů, pokud jsou těmito klienty platební instituce podléhající svému vlastnímu systému dohledu, nebo prosté povolení udělit výjimku?
 - b) Ve spojení s článkem 5 uvedené směrnice může vnitrostátní zákonodárce uplatnit výjimku obsaženou v uvedeném pravidle způsobem odlišným od jeho znění?
 - c) Vztahuje se výjimka obsažená v uvedeném čl. 11 odst. 1 stejným způsobem jako na hloubkovou kontrolu také na zesílenou hloubkovou kontrolu?
- 2) Podpůrně pro případ, že odpověď na první otázku písm. a) až c) vyzní ve prospěch možnosti, že úvěrové instituce mohou uplatnit hloubkovou kontrolu a zesílenou hloubkovou kontrolu platebních institucí:
- a) V jakém rozsahu mají úvěrové instituce možnost dohlížet nad činnostmi platebních institucí? Lze mít za to, že úvěrové instituce jsou na základě ustanovení směrnice o praní peněz oprávněny dohlížet nad postupy a hloubkovou kontrolou uplatněnou platebními institucemi, nebo takové oprávnění přísluší výlučně veřejným orgánům, na které odkazuje směrnice o platebních službách, jako je v projednávané věci španělská centrální banka?
 - b) Vyžaduje uplatnění této možnosti úvěrových institucí přijmout opatření nějaké zvláštní odůvodnění související s jednáním platební instituce, nebo může být tato možnost uplatněna obecně z pouhého důvodu, že platební instituce vykonává takovou rizikovou činnost, jako je převod peněžních prostředků do zahraničí?
 - c) V případě rozhodnutí, že je vyžadováno konkrétní odůvodnění k tomu, aby úvěrové instituce mohly uplatnit hloubkovou kontrolu platebních institucí:
 - i) Jaká jsou relevantní chování, která musí bankovní instituce zohlednit pro uplatnění hloubkové kontroly?
 - ii) Lze považovat úvěrovou instituci za oprávněnou k tomu, aby za tím účelem posoudila hloubkovou kontrolu, kterou uplatňuje při svých postupech platební instituce?
 - iii) Vyžaduje použití této možnosti, aby bankovní instituce zjistila v činnosti platební instituce nějaké jednání, které ji činí podezřelou z účasti na činnostech praní peněz nebo financování terorismu?

- 3) Kromě toho pro případ rozhodnutí, že úvěrové instituce jsou oprávněny uplatnit zesílenou hloubkovou kontrolu platebních institucí:
- a) Je přípustné, aby se mezi opatřeními pro takovou kontrolu nacházelo opatření spočívající v požadavku na předání údajů o totožnosti všech klientů platební instituce, od nichž pochází převáděné peněžní prostředky, jakož i údajů o totožnosti příjemců těchto peněžních prostředků?
 - b) Je v souladu se směrnicí o osobních údajích, aby platební instituce musely poskytovat údaje o svých klientech úvěrovým institucím, s nimiž jsou nuceny spolupracovat a s nimiž současně soutěží na trhu?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 57 Nejprve je třeba uvést, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že banka BBVA začala mít podezření na praní peněz nebo financování terorismu poté, co zjistila nesrovnalosti týkající se informací o zástupcích, kteří převáděli peněžní prostředky prostřednictvím účtu, který si společnost Safe u ní zřídila. Banka BBVA požádala společnost Safe o informace na základě zákona 10/2010 a vzhledem k tomu, že tato společnost tyto informace odmítla poskytnout, účet společnosti Safe zrušila. Ačkoli článek 9 tohoto zákona povoluje uplatnění zjednodušené hloubkové kontroly klientů, pokud jsou jimi finanční instituce, u nichž je dodržování opatření hloubkové kontroly předmětem dohledu v souladu s článkem 11 téhož zákona, zesílená hloubková kontrola klientů musí být provedena v situacích, kdy na základě analýzy rizika mohou představovat vyšší riziko praní peněz a financování terorismu. Mezi takové situace, které svou povahou takové riziko představují, patří zejména služby převodu peněžních prostředků.
- 58 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda články 5 a 7, čl. 11 odst. 1 a článek 13 směrnice o praní peněz musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která jednak povoluje uplatnění standardní hloubkové kontroly klientů, pokud jsou jimi finanční instituce, u nichž je dodržování opatření hloubkové kontroly předmětem dohledu, a jednak ukládá institucím a osobám, na které se uvedená směrnice vztahuje, aby na základě posouzení rizika uplatily zesílenou hloubkovou kontrolu klientů v situacích, které svou povahou mohou představovat vyšší riziko praní peněz a financování terorismu, jako je převod peněžních prostředků.
- 59 Směrnice o praní peněz stanoví v oddílech 1 až 3 kapitoly II, nadepsané „Hloubková kontrola klienta“, tři typy opatření hloubkové kontroly klienta, a sice standardní, zjednodušená a zesílená opatření.
- 60 V oddílu 1 této kapitoly, nadepsaném „Obecná ustanovení“, čl. 7 písm. a) až d) směrnice o praní peněz uvádí situace, kdy instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, musí uplatnit standardní hloubkovou kontrolu klienta, neboť se má za to, že vykazují rizika praní peněz nebo financování terorismu, kterým lze předcházet přijetím opatření stanovených v člancích 8 a 9 uvedené směrnice. K takovým situacím dochází při navázání obchodního vztahu, při provádění příležitostných transakcí ve výši 15 000 eur nebo více, při existenci podezření na praní peněz nebo financování terorismu a při existenci pochybností o pravdivosti nebo přiměřenosti již dříve získaných identifikačních údajů o klientovi.
- 61 V situacích uvedených ve zmíněném článku 7 musí instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, uplatňovat standardní hloubkovou kontrolu klienta, která v souladu s čl. 8 odst. 1 uvedené směrnice zahrnuje zjištění a ověření totožnosti klienta, případně zjištění totožnosti skutečného

vlastníka, získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodního vztahu a provádění průběžného sledování existujícího obchodního vztahu a již prováděných transakcí. Jak vyplývá z odstavce 2 tohoto článku, rozsah těchto požadavků na hloubkovou kontrolu klienta lze určit na základě posouzení rizika, v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo transakce.

- 62 V souladu s čl. 9 odst. 6 směrnice o praní peněz členské státy musí vyžadovat, aby instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, uplatňovaly postupy pro hloubkovou kontrolu klienta nejen na všechny nové klienty, ale ve vhodnou dobu též na stávající klienty na základě posouzení rizika. Podle čl. 9 odst. 1 uvedené směrnice však členské státy musí vyžadovat, aby se ověření totožnosti klienta a skutečného vlastníka uskutečnilo před navázáním obchodního vztahu nebo před provedením transakce.
- 63 Unijní normotvůrce tedy v člácích 7 až 9 směrnice o praní peněz identifikoval okolnosti, za nichž měl za to, že vnitrostátní právní úprava musí stanovit standardní hloubkovou kontrolu pro účely zabránění riziku praní peněz nebo financování terorismu.
- 64 V jiných situacích, které závisejí zejména na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo transakce, může být riziko více či méně vysoké, jak vyplývá z bodů 10, 22 a 24 odůvodnění směrnice o praní peněz. Články 11 a 13 této směrnice se týkají těchto situací a ukládají členským státům, aby zajistily uplatnění různých úrovní hloubkové kontroly klienta.
- 65 Za určitých podmínek stanovených v článku 11 směrnice o praní peněz není nezbytné uplatňovat hloubkovou kontrolu klienta stanovenou v článku 8 a v čl. 9 odst. 1 této směrnice v situacích, kdy je v zásadě třeba je v souladu s čl. 7 písm. a), b) a d) uvedené směrnice uplatnit. Uvedené podmínky se týkají situací, kdy měl unijní normotvůrce za to, že riziko praní peněz nebo financování terorismu je nižší z důvodu zejména totožnosti klienta nebo hodnoty a obsahu transakce nebo produktu.
- 66 Podle čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz je tomu tak konkrétně v případě, kdy je klient instituce nebo osoby podléhající této směrnici sám úvěrovou institucí nebo finanční institucí, na kterou se vztahuje uvedená směrnice.
- 67 Je však třeba poukázat na to, že čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz nepředstavuje odchylku od čl. 7 písm. c) této směrnice.
- 68 Na základě tohoto ustanovení, vykládaného ve spojení s čl. 11 odst. 1 uvedené směrnice, se hloubková kontrola klienta musí uplatnit vždy, existuje-li podezření na praní peněz nebo financování terorismu, přičemž tento pojem však tato směrnice nedefinuje. Jestliže tedy takové podezření vznikne, členský stát nesmí povolit nebo nesmí vyžadovat uplatnění zjednodušené hloubkové kontroly klienta.
- 69 Kromě toho je třeba uvést, že na rozdíl od toho, co uvádí společnost Safe, odchylka stanovená v čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že dotyčné instituce a osoby uplatní zesílenou hloubkovou kontrolu na základě článku 13 této směrnice.
- 70 Cílem čl. 11 odst. 1 uvedené směrnice je totiž pouze zavést odchylku od standardní hloubkové kontroly klienta uvedené v oddílu 1 kapitoly II. Vzhledem k tomu, že toto ustanovení neobsahuje žádný odkaz na článek 13 směrnice o praní peněz, uvedený v oddíle 3 této kapitoly, nemá žádný vliv na hloubkovou kontrolu klienta, která je požadována v případech, kdy existuje vyšší riziko, jak uvedla generální advokátka v bodě 94 svého stanoviska. Kromě toho instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, mohou uplatnit zjednodušenou hloubkovou kontrolu „v souladu s přístupem založeným na posouzení rizika“ pouze ve vhodných případech, jak stanoví bod 22 odůvodnění uvedené směrnice. Z bodu 24 odůvodnění této směrnice přitom vyplývá, že ačkoliv by měla být zjištěna totožnost a obchodní profil všech zákazníků, existují případy, kdy jsou zapotřebí zvláště přísné postupy pro zjišťování a ověřování totožnosti klientů z důvodu vyššího rizika praní peněz nebo financování terorismu.

- 71 V důsledku toho existuje-li takové vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu, jaké je stanoveno v článku 13 směrnice o praní peněz, skutečnost, že je klient sám institucí nebo osobu, na kterou se vztahuje tato směrnice, nebrání tomu, aby členský stát mohl vyžadovat uplatnění zesílené hloubkové kontroly tohoto klienta ve smyslu článku 13 uvedené směrnice.
- 72 Článek 13 směrnice o praní peněz ukládá členským státům, aby stanovily, že instituce a osoby, na které se vztahuje tato směrnice, uplatňují na základě posouzení rizika kromě opatření podle článků 7 a 8 a čl. 9 odst. 6 uvedené směrnice zesílenou hloubkovou kontrolu klienta zejména v situacích, které vzhledem ke své povaze mohou představovat vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu, a alespoň v situacích uvedených v odstavcích 2 až 4 tohoto článku.
- 73 Z výrazu „alespoň“ vyplývá, že třebaže článek 13 směrnice o praní peněz uvádí výčet některých situací, v nichž členské státy musí stanovit uplatnění zesílené hloubkové kontroly, tento výčet není taxativní. Členské státy mají při provádění této směrnice k dispozici značný prostor pro uvážení, pokud jde o vhodný způsob, jakým zavést povinnost stanovit zesílenou hloubkovou kontrolu a určit jak situace, v nichž existuje takové vyšší nebezpečí, tak opatření hloubkové kontroly.
- 74 Jak uvedla generální advokátka v bodě 95 svého stanoviska, i když převod peněžních prostředků určitou institucí do jiných států, než je stát, ve kterém je usazena, v čl. 13 odst. 2 až 4 směrnice o praní peněz uveden není, tento článek nebrání členským státům identifikovat v jejich vnitrostátním právu na základě posouzení rizik jiné situace, které svou povahou představují vyšší riziko, a proto odůvodňují, či si dokonce vyžadují uplatnění zesílené hloubkové kontroly klienta nad rámec standardní hloubkové kontroly.
- 75 V důsledku toho bez ohledu na odchylku stanovenou v čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz články 7 a 13 této směrnice ukládají členským státům, aby zajistily, že instituce a osoby, na které se uvedená směrnice vztahuje, uplatní v situacích týkajících se klientů, kteří jsou sami institucemi nebo osobami, na které se vztahuje směrnice o praní peněz, standardní hloubkovou kontrolu klienta na základě čl. 7 písm. c) této směrnice a zesílenou hloubkovou kontrolu klienta na základě článku 13 uvedené směrnice v situacích, které svou povahou mohou představovat vyšší riziko praní peněz a financování terorismu.
- 76 Konečně pokud jde o článek 9 zákona 10/2010, který povoluje uplatnění standardní hloubkové kontroly finančních institucí, i když neexistuje podezření či vyšší riziko praní peněz a financování terorismu ve smyslu čl. 7 písm. c) a článku 13 směrnice o praní peněz, je třeba připomenout, že směrnice o praní peněz provádí pouze minimální harmonizaci, a že i když členské státy provedly správně články 7, 11 a 13 této směrnice do svého vnitrostátního práva, článek 5 uvedené směrnice jim umožňuje přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější opatření, je-li účelem takových opatření posílení boje proti praní peněz a financování terorismu (v tomto smyslu viz rozsudek Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, bod 61).
- 77 Je třeba ještě uvést, že se „přísnější opatření“ uvedená v článku 5 směrnice o praní peněz mohou týkat situací, pro něž tato směrnice stanoví určitý typ hloubkové kontroly klienta, a rovněž jiných situací, o nichž mají členské státy za to, že představují riziko.
- 78 Článek 5 směrnice o praní peněz je uveden v kapitole I, nadepsané „Předmět, oblast působnosti a definice“ a vztahuje se na všechna ustanovení v oblasti upravené touto směrnicí za účelem předcházení praní peněz a financování terorismu. Z toho vyplývá, že rozsah působnosti tohoto článku není omezen na ustanovení kapitoly II uvedené směrnice, nadepsané „Hloubková kontrola klienta“. Členský stát tak může stanovit, že úvěrová instituce musí uplatnit hloubkovou kontrolu klienta ve vztahu k platební instituci, i když jsou splněny podmínky stanovené v čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz, a tedy i když neexistuje žádné podezření ve smyslu čl. 7 písm. c) této směrnice a v jiných situacích, než jsou situace uvedené v článcích 7 a 13 uvedené směrnice.

79 Článek 5 této směrnice, který stanoví, že členské státy mohou v oblasti, na kterou se vztahuje směrnice o praní peněz, přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější opatření za účelem předcházení praní peněz a financování terorismu, nepřiznává členským státům možnost nebo povinnost přijímat právní předpisy na základě unijního práva, ale na rozdíl od ustanovení stanovených v kapitole II uvedené směrnice se omezuje na to, že uznává pravomoc členských států stanovit na základě vnitrostátního práva taková přísnější opatření mimo rámec režimu stanoveného touto směrnicí (obdobně viz rozsudek Julián Hernández a další, C-198/13, EU:C:2014:2055, bod 44).

80 S ohledem na předchozí úvahy je na první otázku třeba odpovědět následujícím způsobem:

- Články 5 a 7, čl. 11 odst. 1 a článek 13 směrnice o praní peněz musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která jednak povoluje uplatnění standardní hloubkové kontroly klientů, pokud jsou jimi finanční instituce, u nichž je dodržování opatření hloubkové kontroly předmětem dohledu, existuje-li podezření na praní peněz nebo financování terorismu ve smyslu čl. 7 písm. c) této směrnice, a jednak ukládá institucím a osobám, na které se uvedená směrnice vztahuje, aby na základě posouzení rizika uplatily zesílenou hloubkovou kontrolu klientů v situacích, které svou povahou mohou představovat vyšší riziko praní peněz a financování terorismu ve smyslu čl. 13 odst. 1 této směrnice, jako je převod peněžních prostředků.
- Kromě toho i v případě neexistence takového podezření nebo takového rizika článek 5 směrnice o praní peněz umožňuje členským státům přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější opatření, je-li účelem takových opatření posílení boje proti praní peněz a financování terorismu.

Ke druhé otázce písm. a) a písm. c) bodu ii)

81 Podstatou druhé otázky písm. a) předkládajícího soudu je, jak je třeba vykládat směrnici o praní peněz, pokud jde o meze pravomocí, které mají k dispozici úvěrové instituce na základě této směrnice vůči platebním institucím, které jsou jejich klienty a na něž se kromě toho vztahuje uvedená směrnice a směrnice o platebních službách. Podstatou jeho druhé otázky písm. c) bodu ii) je, zda směrnice o praní peněz musí být vykládána v tom smyslu, že úvěrová instituce může posoudit opatření hloubkové kontroly klienta uplatněná platební institucí.

82 Je nutno uvést, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že tyto otázky se týkají společného výkladu směrnice o praní peněz a směrnice o platebních službách, zvláště článku 21 posledně uvedené směrnice, který vymezuje pravomoci přiznané vnitrostátním orgánům pro účely dohledu nad platebními institucemi. Předkládající soud si klade otázku týkající se rozsahu pravomocí, která může být přiznána úvěrovým institucím v oblasti dohledu nad operacemi platebních institucí. Tento soud má za to, že směrnice o platebních službách tuto pravomoc dohledu přiznává pouze příslušnému vnitrostátnímu orgánu, v daném případě Sepblac, avšak klade si otázku, zda směrnice o praní peněz nepřímo nepřiznává bankovním institucím určitou pravomoc dohledu nad platebními institucemi prostřednictvím možnosti přijmout opatření zesílené hloubkové kontroly.

83 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že se směrnice o praní peněz týká povinností v souvislosti s hloubkovou kontrolou, které přísluší institucím a osobám, na které se tato směrnice vztahuje. Článek 8 odst. 1 uvedené směrnice tak vymezuje znaky obchodního vztahu, ohledně nichž instituce a osoby, na které se vztahuje tato směrnice, musí získat informace.

84 Podle čl. 9 odst. 5 prvního pododstavce směrnice o praní peněz členské státy vyžadují, aby dotyčná instituce nebo osoba v případě, kdy není schopna splnit čl. 8 odst. 1 písm. a) až c) této směrnice, nesměla provést transakci prostřednictvím bankovního účtu, navázat obchodní vztah nebo provést transakci, nebo aby ukončila obchodní vztah. Přijetí takového opatření, jako je ukončení obchodního vztahu, které je stanoveno v čl. 9 odst. 5 prvním pododstavci směrnice o praní peněz, je tedy

důsledkem toho, že instituce nebo osoba, na kterou se tato směrnice vztahuje, není schopna splnit povinnosti v souvislosti s hloubkovou kontrolou, které jí přísluší na základě čl. 8 odst. 1 písm. a) až c) uvedené směrnice, jak byly zavedeny členskými státy.

- 85 Uplatnění čl. 9 odst. 5 směrnice o praní peněz nezávisí na tom, proč určitá instituce nebo osoba, na kterou se tato směrnice vztahuje, nemůže splnit požadavky v souvislosti s hloubkovou kontrolou stanovené v čl. 8 odst. 1 písm. a) až c) uvedené směrnice. Skutečnost, že klient instituce nebo osoby, na kterou se vztahuje směrnice o praní peněz, nespolupracuje, když neposkytne informace, které by jí umožnily splnit požadavky vyplývající z vnitrostátního práva provádějícího článek 8 této směrnice, tedy není nezbytná pro vyvolání důsledků stanovených v čl. 9 odst. 5 uvedené směrnice.
- 86 Nic to nemění na tom, že v souladu s čl. 8 odst. 2 směrnice o praní peněz instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, musí být schopny prokázat příslušným orgánům uvedeným v článku 37 uvedené směrnice, že rozsah opatření přijatých v rámci jejich povinnosti hloubkové kontroly klienta, jejichž rozsah lze určit na základě posouzení rizika, v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo transakce, je vhodný s ohledem na riziko praní peněz a financování terorismu.
- 87 V tomto ohledu musí taková opatření vykazovat přímou spojitost s rizikem praní peněz a financování terorismu a musí být s ohledem na toto riziko přiměřená. Z toho vyplývá, že k přijetí takového opatření, jako je ukončení obchodního vztahu stanovené v čl. 9 odst. 5 prvním pododstavce směrnice o praní peněz, by nemělo s ohledem na čl. 8 odst. 2 uvedené směrnice dojít v případě, že neexistují dostatečné informace související s rizikem praní peněz a financování terorismu.
- 88 Kromě toho článek 37 směrnice o praní peněz ukládá příslušným vnitrostátním orgánům, aby účinně sledovaly dodržování požadavků této směrnice institucemi a osobami, na které se tato směrnice vztahuje, k nimž patří úvěrové instituce a platební instituce uplatňující hloubkovou kontrolu některého ze svých klientů, a přijaly nezbytná opatření s cílem dodržování těchto požadavků.
- 89 Z toho vyplývá, že povinnosti v souvislosti s hloubkovou kontrolou klienta a podávání oznámení příslušející úvěrovým institucím a opatření dohledu a sledování náležející příslušným vnitrostátním orgánům představují soubor preventivních a odrazujících opatření za účelem účinného boje proti praní peněz a financování terorismu, jakož i za účelem zachování stability a integrity finančního systému.
- 90 Na rozdíl od toho, co uvádí společnost Safe, to však neznamená, že jestliže instituce a osoby, na které se směrnice o praní peněz vztahuje, jednají na základě vnitrostátních zákonů provádějících články 8 a 9 této směrnice, zajišťují roli dohledu vyhrazenou příslušným orgánům.
- 91 Neznamená to ani, že by instituce a osoby, na které se vztahuje směrnice o praní peněz, mohly ohrozit poslání dohledu nad platebními institucemi, jímž jsou v souladu s článkem 21 směrnice o platebních službách pověřeny příslušné orgány za účelem dohledu nad dodržováním ustanovení hlavy II, nadepsané „Poskytovatelé platebních služeb“ této směrnice, a uvedené orgány dohledu nahradit.
- 92 Ačkoli instituce a osoby, na které se vztahuje směrnice o praní peněz, musí uplatňovat hloubkovou kontrolu uvedenou v článku 8 této směrnice, vykládaném ve spojení s článkem 11 a případně s článkem 13 též směrnice, a v tomto smyslu mohou zohlednit hloubkovou kontrolu, kterou jejich klienti uplatňují ve svých postupech, nic to nemění na tom, že opatření dohledu a kontroly jsou v člancích 17 a 21 směrnice o platebních službách a v člancích 36 a 37 směrnice o praní peněz vyhrazena příslušným orgánům.
- 93 Na druhou otázku písm. a) a c) bod ii) je tedy třeba odpovědět tak, že směrnice o praní peněz musí být vykládána v tom smyslu, že instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, nemohou ohrozit poslání dohledu nad platebními institucemi, jímž jsou v souladu s článkem 21 směrnice o platebních službách pověřeny příslušné orgány a tyto orgány nemohou nahradit. Směrnici o praní peněz je třeba

vykládat v tom smyslu, že ačkoli finanční instituce může v rámci povinnosti dohledu, která jí přísluší ve vztahu ke svým klientům, zohlednit hloubkovou kontrolu uplatněnou platební institucí ve vztahu k vlastním klientům, musí všechna opatření hloubkové kontroly, která přijme, odpovídat riziku praní peněz a financování terorismu.

Ke druhé otázce písm. b) a písm. c) bodům i) a iii)

- 94 Podstatou druhé otázky písm. b) a písm. c) bodů i) a iii) předkládajícího soudu v případě, že čl. 11 odst. 1 směrnice o praní peněz nebrání tomu, aby členský stát mohl povolit, že úvěrová instituce uplatní ve vztahu k platební instituci, která je jejím klientem, jinou než zjednodušenou hloubkovou kontrolu, je, zda články 5 a 13 uvedené směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že jestliže členský stát využije buď prostor pro uvážení, který mu ponechává tento článek 13, anebo pravomoc uvedenou v tomto článku 5, může být skutečnost, že úvěrová instituce uplatní ve vztahu k platební instituci, která je jejím klientem, zesílenou hloubkovou kontrolu, založena na obecném typu činnosti vykonávané touto platební institucí, v daném případě na převodu peněžních prostředků, anebo zda je nezbytné v rámci operací uvedené instituce odhalit zvláštní jednání, které ji činí podezřelou z toho, že se účastní činností praní peněz nebo financování terorismu.
- 95 Tato otázka vyvstává v rámci sporu, jehož stranami jsou instituce, na něž se vztahuje směrnice o praní peněz, které hloubkovou kontrolu svého klienta, a sice platební instituce, založily na vnitrostátním právu, které je použitelné na situace, jež vnitrostátní zákonodárce identifikoval jako situace vykazující vyšší riziko, v daném případě poskytování služeb převodu peněžních prostředků, a jež nejsou uvedeny v článku 13 této směrnice. Uvedená otázka se vztahuje k okolnostem, za nichž členský stát využil buď prostor pro uvážení, který mu tento článek ponechává, pokud jde o uplatnění zesílené hloubkové kontroly platební instituce, anebo pravomoc uvedenou v článku 5 uvedené směrnice k tomu, aby ve vnitrostátních právních předpisech povolil úvěrovým institucím, aby uplatnily či neuplatnily zjednodušenou hloubkovou kontrolu klientů, kterými jsou platební instituce, a přijaly ve vztahu k nim opatření hloubkové kontroly, která budou považovat za nejvhodnější.
- 96 V tomto ohledu je třeba uvést, že dotčený členský stát tuto pravomoc musí nicméně vykonat při dodržení unijního práva, zejména základních svobod zaručených Smlouvami (obdobně viz rozsudek Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, bod 49).
- 97 Za účelem ověření, zda je unijní právo dodrženo, je třeba přezkoumat, zda článek 56 SFEU nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví uplatnění jiné než zjednodušené hloubkové kontroly takové platební instituce, jako je společnost Safe, která provádí převod peněžních prostředků do jiných členských států, než ve kterém je usazena, a to prostřednictvím účtů, které si zřídila u úvěrových institucí.
- 98 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že článek 56 SFEU vyžaduje nejen odstranění jakékoli diskriminace poskytovatele služeb z důvodu jeho státní příslušnosti nebo okolnosti, že je usazen v jiném členském státě, než je stát, v němž musí být služba poskytnuta, ale rovněž odstranění jakéhokoli omezení, byť uplatňovaného bez rozdílu jak na tuzemské poskytovatele, tak na poskytovatele z jiných členských států, je-li takové povahy, že může zakazovat činnosti poskytovatele usazeného v jiném členském státě, kde legálně poskytuje obdobné služby, být na překážku těmto činnostem nebo je činit méně atraktivními (rozsudek Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, bod 58 a citovaná judikatura). Článek 56 SFEU kromě toho brání použití každé vnitrostátní právní úpravy, která činí poskytování služeb ve smyslu článku 57 SFEU mezi členskými státy obtížnějším, než je čistě vnitrostátní poskytování služeb v určitém členském státě (rozsudky Cipolla a další, C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758, bod 57, jakož i Komise v. Belgie, C-296/12, EU:C:2014:24, bod 29).

- 99 Taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví uplatnění jiné než zjednodušené hloubkové kontroly platební instituce, způsobuje náklady a dodatečné obtíže související s poskytováním služeb převodu peněžních prostředků, které je třeba doplnit k povinnostem v souvislosti s hloubkovou kontrolou, které tato platební instituce musí sama plnit na základě směrnice o praní peněz. Vzhledem k tomu, že finanční zátěž vyplývající z uplatnění těchto dodatečných opatření hloubkové kontroly může být vyšší v rámci přeshraničního převodu peněžních prostředků zejména z důvodu nákladů na překlady údajů přeshraniční povahy, může odradit uvedenou platební instituci od toho, aby v takovém kontextu poskytovala uvedené služby.
- 100 Podle ustálené judikatury Soudního dvora ovšem vnitrostátní právní úprava oblasti, která nebyla na unijní úrovni plně harmonizována a uplatňuje se bez rozdílu na všechny osoby nebo podniky vykonávající činnost na území dotčeného členského státu, může být odůvodněná, i přes omezující účinek na volný pohyb služeb, pokud odpovídá naléhavému důvodu obecného zájmu, jenž již není chráněn pravidly, kterým poskytovatel služeb podléhá v členském státě, kde je usazen, je způsobilá zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (viz rozsudky Komise v. Rakousko, C-168/04, EU:C:2006:595, bod 37 a Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, bod 60).
- 101 Je tedy třeba přezkoumat, za jakých podmínek takové právní předpisy, jako jsou právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení, tyto požadavky splňují.
- 102 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že předcházení praní peněz a financování terorismu i boj proti nim jsou legitimním cílem, který může odůvodnit omezení volného pohybu služeb (rozsudek Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, body 62 až 64 a 85, jakož i citovaná judikatura).
- 103 Soudní dvůr již připustil, že cíl boje proti zneužívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, který je vlastní směrnici o praní peněz, musí být poměřen s ochranou jiných zájmů, jako je volný pohyb služeb. V rozsudku Jyske Bank Gibraltar (C-212/11, EU:C:2013:270, body 49, 59 a 60) tak Soudní dvůr v podstatě uvedl, že omezení volného pohybu služeb vyplývající z informační povinnosti jsou povolena, je-li cílem takové povinnosti posílit v souladu s unijním právem účinnost boje proti praní peněz a financování terorismu.
- 104 Z druhého takové vnitrostátní právní předpisy, jako jsou právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení, jsou způsobilé zaručit uskutečnění uplatněného cíle, pomáhají-li snížit riziko a odpovídají snaze tohoto cíle dosáhnout soudržným a systematickým způsobem. Takové vnitrostátní právní předpisy tyto požadavky splňují, identifikují-li podle odpovídajícího posouzení rizika, i ve vztahu ke klientům, kteří jsou platebními institucemi, vyšší riziko s ohledem zejména na typ klienta, země, produktu nebo transakce a na tomto základě povolují institucím a osobám, na které se směrnice o praní peněz vztahuje, nebo jim dokonce ukládají, aby uplatňovaly podle vlastního individualizovaného posouzení rizika odpovídající opatření hloubkové kontroly klienta.
- 105 Zatřetí je třeba pro posouzení, zda jsou takové vnitrostátní právní předpisy přiměřené, určit úroveň ochrany zamýšlenou dotčeným členským státem s ohledem na úroveň rizika praní peněz nebo financování terorismu, která byla identifikována.
- 106 Ze směrnice o praní peněz, konkrétně z článku 5 a z čl. 13 odst. 1, jakož i z bodu 24 jejího odůvodnění vyplývá, že členské státy mohou buď stanovit úroveň ochrany, která je vyšší než úroveň zvolená unijním normotvůrcem a povolit nebo požadovat jiná opatření hloubkové kontroly klienta než ta, která stanoví tato směrnice na základě pravomoci uvedené v tomto článku 5, anebo identifikovat jiné situace vykazující vyšší riziko v rámci prostoru pro uvážení, který jim ponechává uvedený článek 13. Členské státy tedy zejména mohou identifikovat konkrétní opatření, která mají být použita v určitých přesně stanovených situacích nebo ponechat institucím a osobám, na které se uvedená směrnice vztahuje, posuzovací pravomoc, aby na základě vhodného posouzení rizika použily opatření, která považují za přiměřená s ohledem na dotčené riziko v konkrétní situaci.

- 107 V každém případě členské státy musí zaručit, že opatření zesílené hloubkové kontroly klienta, která mohou být použita, jsou založena na posouzení existence a úrovně rizika praní peněz a financování terorismu ve vztahu ke klientovi, obchodnímu vztahu, účtu, produktu nebo transakci podle jednotlivého konkrétního případu. Bez takového posouzení není možné, aby dotčený členský stát nebo případně instituce nebo osoba, na které se vztahuje směrnice o praní peněz, v konkrétním případě rozhodly, jaká opatření je třeba uplatnit. Konečně v případě, že riziko praní peněz nebo financování terorismu neexistuje, není možné přijmout preventivní opatření založená na těchto důvodech.
- 108 Toto posouzení rizika musí brát v úvahu přinejmenším všechny relevantní skutečnosti, kterou mohou prokázat riziko, že dojde k jednomu z typů chování, které jsou považovány za praní peněz nebo financování terorismu.
- 109 Kromě toho otázka, zda jsou vnitrostátní právní předpisy přiměřené, závisí rovněž na míře, se kterou opatření hloubkové kontroly klienta, která stanoví, zasahují do jiných práv a zájmů chráněných unijním právem, jako je ochrana osobních údajů stanovená v článku 8 Listiny a zásada volné hospodářské soutěže mezi subjekty působícími na stejném trhu. Pokud se totiž členský stát dovolává naléhavých důvodů obecného zájmu k odůvodnění právní úpravy, která může narušit výkon svobodného poskytování služeb, musí být toto odůvodnění, které je upravené unijním právem, vykládáno v souladu s obecnými zásadami unijního práva, a zejména základními právy, která jsou nyní zaručena Listinou. Stanovené výjimky se tak na dotčenou vnitrostátní právní úpravu mohou vztahovat pouze tehdy, je-li v souladu se základními právy, jejichž dodržování zajišťuje Soudní dvůr (viz rozsudky ERT, C-260/89, EU:C:1991:254, bod 43, jakož i Pfleger a další, C-390/12, EU:C:2014:281, bod 35). Cíle těchto právních předpisů musí být poměřeny s těmito jinými legitimními zájmy.
- 110 Konečně otázka, zda jsou vnitrostátní právní předpisy přiměřené, závisí na tom, zda existují či neexistují méně omezující prostředky k dosažení stejné úrovně ochrany. V tomto ohledu je třeba uvést, že vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení obecně předpokládá, že převody peněžních prostředků představují vždy vyšší riziko, aniž stanoví možnost tuto domněnku rizika vyvrátit, pokud jde o převody peněžních prostředků, které takové riziko objektivně nepředstavují. Jeví se tak zejména, že právní předpisy, které takovou možnost stanoví, jsou méně restriktivní, přičemž umožňují dosáhnout úrovně ochrany zamýšlené dotčeným členským státem.
- 111 Na druhou otázku písm. b) a písm. c) body i) a iii) je tedy třeba odpovědět tak, že články 5 a 13 směrnice o praní peněz musí být vykládány v tom smyslu, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, přijatá buď na základě určitého prostoru pro uvážení, který článek 13 této směrnice ponechává členským státům, anebo pravomoci uvedené v článku 5 zmíněné směrnice, musí být slučitelná s unijním právem, zejména se základními svobodami zaručenými Smlouvami. Jakkoli taková vnitrostátní právní úprava, jejímž cílem je boj proti praní peněz nebo financování terorismu, sleduje legitimní cíl, který může odůvodnit omezení základních svobod a jakkoli skutečnost, že se předpokládá, že převody peněžních prostředků institucemi, na které se vztahuje uvedená směrnice, do jiných států, než je stát, v němž jsou usazeny, představují vždy vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu, je způsobilá zaručit uskutečnění uvedeného cíle, překračuje nicméně tato právní úprava meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle, který sleduje, v rozsahu, v němž se domněnka, kterou stanoví, uplatní na všechny převody peněžních prostředků, bez stanovení možnosti ji vyvrátit v případě převodů peněžních prostředků, které takové riziko objektivně nepředstavují.

Ke třetí otázce

- 112 Podstatou třetí otázky písm. b) předkládajícího soudu je, zda je třeba směrnicí o osobních údajích vykládat v tom smyslu, že brání členským státům v tom, aby platebním institucím uložily povinnost v rámci zesílené hloubkové kontroly klientů, kterou uplatňují, poskytovat informace týkající se totožnosti jejich klientů úvěrovým institucím, které s nimi přímo soutěží. Třetí otázka písm. a) se týká

toho, zda zesílená hloubková kontrola klienta může spočívat v tom, že se vyžaduje předání údajů o totožnosti všech klientů platební instituce, od nichž pochází převedené peněžní prostředky, jakož i údajů o totožnosti příjemců těchto peněžních prostředků.

- 113 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předmětem těchto otázek je, zda hloubková kontrola a zesílená hloubková kontrola mohou z hlediska směrnice o osobních údajích představovat výjimku, která umožňuje předání osobních údajů. Podle předkládajícího soudu jde konkrétně o zjištění, jaké údaje mohou být případně předány platebními institucemi na žádost úvěrových institucí na základě ustanovení směrnice o praní peněz a v jakých případech k takovému předání může dojít.
- 114 Jak vyplývá z ustálené judikatury, jež se odráží v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, nezbytnost dospět k výkladu unijního práva, který by byl užitečný pro vnitrostátní soud, vyžaduje v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené v článku 267 SFEU, aby vnitrostátní soud vymezil skutkový a právní rámec, do něhož spadají otázky, které vznášejí, nebo aby přinejmenším vysvětlil skutkové předpoklady, z nichž tyto otázky vychází (v tomto smyslu viz rozsudek Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a další, C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 47). Soudní dvůr je totiž oprávněn vyjádřit se k výkladu unijního předpisu pouze na základě skutečností, které mu poskytl vnitrostátní soud (usnesení Argenta Spaarbank, C-578/14, EU:C:2015:372, bod 14).
- 115 Předkládající soud musí rovněž uvést přesné důvody, které jej vedly k tomu, že si položil otázku týkající se výkladu určitých ustanovení unijního práva a měl za to, že je nezbytné položit předběžné otázky Soudnímu dvoru. Soudní dvůr již rozhodl, že je nezbytné, aby vnitrostátní soud podal minimální vysvětlení k důvodům volby ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá, jakož i k souvislosti, kterou spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými na spor, který mu byl předložen (usnesení Equitalia Nord, C-68/14, EU:C:2015:57, bod 14 a citovaná judikatura, jakož i Argenta Spaarbank, C-578/14, EU:C:2015:372, bod 15).
- 116 Informace poskytnuté v předkládacích rozhodnutích slouží totiž nejen k tomu, aby umožnily Soudnímu dvoru podat užitečné odpovědi, ale rovněž poskytují vládám členských států, jakož i ostatním zúčastněným možnost předložit vyjádření v souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora Evropské unie. Je na Soudním dvoru, aby zajistil, že tato možnost bude zachována, s ohledem na to, že na základě tohoto ustanovení jsou zúčastněným oznamována pouze předkládací rozhodnutí (usnesení Argenta Spaarbank, C-578/14, EU:C:2015:372, bod 16).
- 117 Je přitom nutno uvést, že se třetí otázka předkládajícího soudu týká obecně směrnice o osobních údajích, aniž by předkládající soud s dostatečnou přesností uvedl ustanovení této směrnice, která by mohla být relevantní pro umožnění užitečné odpovědi Soudního dvora.
- 118 Kromě toho otázka týkající se obsahu informací požadovaných na společnosti Safe v rámci hloubkové kontroly, kterou vůči ní banky uplatnily, byla předmětem diskuze. V rámci řízení před Soudním dvorem banka BBVA uvedla, že nikdy nepožadovala osobní údaje týkající se klientů společnosti Safe nebo příjemců převedených peněžních prostředků, ale žádala pouze o informace týkající se zástupců jednajících jménem společnosti Safe, kteří používají její účty.
- 119 V souladu s ustálenou judikaturou přitom přísluší v rámci spolupráce zavedené v článku 267 SFEU nikoli Soudnímu dvoru, nýbrž vnitrostátnímu soudu zjistit skutkové okolnosti, které vedly ke sporu, a vyvodit z nich důsledky pro rozhodnutí, které má vydat (viz rozsudek Accor, C-310/09, EU:C:2011:581, bod 37 a citovaná judikatura).
- 120 S ohledem na předchozí úvahy je třeba konstatovat, že třetí otázka je nepřípustná.

K nákladům řízení

- 121 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Články 5 a 7, čl. 11 odst. 1 a článek 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/78/EU ze dne 24. listopadu 2010, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která jednak povoluje uplatnění standardní hloubkové kontroly klientů, pokud jsou jimi finanční instituce, u nichž je dodržování opatření hloubkové kontroly předmětem dohledu, existuje-li podezření na praní peněz nebo financování terorismu ve smyslu čl. 7 písm. c) této směrnice, a jednak ukládá institucím a osobám, na které se uvedená směrnice vztahuje, aby na základě posouzení rizika uplatily zesílenou hloubkovou kontrolu klientů v situacích, které svou povahou mohou představovat vyšší riziko praní peněz a financování terorismu ve smyslu čl. 13 odst. 1 této směrnice, jako je převod peněžních prostředků.

Kromě toho i v případě neexistence takového podezření nebo takového rizika článek 5 směrnice 2005/60, ve znění směrnice 2010/78, umožňuje členským státům přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější opatření, je-li účelem takových opatření posílení boje proti praní peněz a financování terorismu.

- 2) Směrnice 2005/60, ve znění směrnice 2010/78, musí být vykládána v tom smyslu, že instituce a osoby, na které se tato směrnice vztahuje, nemohou ohrozit poslání dohledu nad platebními institucemi, jímž jsou v souladu s článkem 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/111/ES ze dne 16. září 2009, pověřeny příslušné orgány a tyto orgány nemohou nahradit. Směrnici 2005/60, ve znění směrnice 2010/78, je třeba vykládat v tom smyslu, že ačkoli finanční instituce může v rámci povinnosti dohledu, která jí přísluší ve vztahu ke svým klientům, zohlednit hloubkovou kontrolu uplatněnou platební institucí ve vztahu k vlastním klientům, musí všechna opatření hloubkové kontroly, která přijme, odpovídat riziku praní peněz a financování terorismu.
- 3) Články 5 a 13 směrnice 2005/60, ve znění směrnice 2010/78, musí být vykládány v tom smyslu, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, přijatá na základě buď určitého prostoru pro uvážení, který článek 13 této směrnice ponechává členským státům, anebo pravomoci uvedené v článku 5 zmíněné směrnice, musí být slučitelná s unijním právem, zejména se základními svobodami zaručenými Smlouvami. Jakkoli taková vnitrostátní právní úprava, jejímž cílem je boj proti praní peněz nebo financování terorismu, sleduje legitimní cíl, který může odůvodnit omezení základních svobod a jakkoli skutečnost, že se předpokládá, že převody peněžních prostředků institucemi, na které se vztahuje uvedená směrnice, do jiných států, než je stát, v němž jsou usazeny, představují vždy vyšší riziko praní peněz nebo financování terorismu, je způsobilá zaručit uskutečnění uvedeného cíle, překračuje nicméně tato právní úprava meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle, který sleduje, v rozsahu, v němž se domněnka,

kteřou stanoví, uplatní na všechny převody peněžních prostředků, bez stanovení možnosti ji vyvrátit v případě převodů peněžních prostředků, které takové riziko objektivně nepředstavují.

Podpisy.